

Preek over HC zondag 30
Schildwolde 27 september 2015
Kees van Dusseldorp

Liturgie

votum en groet

Ps.93

gebed

lezen: HC zondag 30

Gz.69

lezen: 1 Kor.10:14-22

1 Thes.5:12-24

Ps.26 [Wiekslag 5-8]

verkondiging

Ld.365

geloofsbelijdenis

Ps.106:1,2

gebed

collecte

Gz.160

zegen

Gemeente van Christus,

28 jaar is hij. Zijn vrouw en 1-jarig kind heeft hij achtergelaten. Zij worden minder snel opgepakt en vermoord dan mannen. Hij woonde in Damascus en bouwde in tien jaar tijd een computerzaak op. Tot 17 december. 'Het was een nachtmerrie. Met de klap van één bom verdween mijn zaak en mijn auto. Ook mijn huis was onbewoonbaar geworden. Ik ben dankbaar dat wij er levend van afgekomen zijn.' Ze besloten te vluchten. De reis zou gevaarlijk worden en een vals paspoort kost veel geld.

'Mijn vrouw en zus hebben al hun gouden sieraden verkocht. Samen met het spaargeld konden we zesduizend euro bij elkaar brengen. Genoeg voor één persoon. Omdat ik het meeste gevaar liep, besloten we dat ik zou gaan. Een gevaarlijke reis. Een rubberbootje van één bij zes meter. Steeds weer een nieuwe grens, nieuwe agenten, nieuwe centra. Soms dagen achter elkaar geen eten.' Uiteindelijk kwam hij aan in het Drentse dorp Oranje.

Om de twee, drie dagen heeft hij contact met vrouw. Als er even elektriciteit is, laadt zijn vrouw in Damascus haar telefoon weer op en kunnen ze via Whatsapp wat berichten uitwisselen. 'We missen elkaar enorm. Ik geloof niet meer dat er vrede in Syrië komt. Als ik hier mag blijven en geld kan verdienen, kan ik mijn vrouw en kind hierheen halen om samen een nieuw bestaan op te bouwen.

Ik ben zo dankbaar voor wat ik hier krijg. Ik snap dat de mensen schrikken van het grote aantal Syriërs dat hierheen komt. Ik kan alleen maar vertellen over de situatie in ons land. En ik zeg met heel mijn hart: dank u Nederland. Ik zal mij altijd voor jullie inzetten.'

Dit verhaal las ik op de website van RTV Drenthe. Zulke vluchtverhalen horen we veel, zeker in de afgelopen weken. Ik lees ook de reacties van Nederlanders. Soms hartverwarmend, soms knetterhard. Ik kan het verhaal niet controleren. Maar ik zie wel de mensen.

Nee, deze preek wordt geen politiek praatje. Misschien was je daar even bang voor. En dacht je: 'Over de vluchtelingen hebben we nu wel genoeg gehoord. En dan gaat de dominee zeker ook nog zeggen dat je niet naar Geert Wilders moet luisteren. Maar ik vind dat hij best een punt heeft.'

Nee, het wordt geen politiek praatje. Voorlopig nog even niet, tenminste. Ik wil met het verhaal van de vluchteling vanmiddag stilstaan bij het avondmaal. Omdat in de catechismus de vraag wordt gesteld: Wie wordt er toegelaten? En wie niet? Die vragen komen mij zo bekend voor, dat ik de parallel met een vluchteling niet kan negeren. Wie wordt er toegelaten? En wie niet? Stel dat je zou moeten vluchten. En 75 jaar geleden moesten veel Nederlandse vluchten. En je komt bij een veilig land. Dan wordt die vraag belangrijk: Wie wordt er toegelaten? En wie niet? Bij welke groep hoor ik?

Zo klinken de vragen bij het avondmaal: Wie wordt er toegelaten? Jij? U? Ik? Hoe dan? Waarom zou je dat graag willen? En wie wordt er niet toegelaten? Waarom niet? Wie bepaalt dat eigenlijk? Vertrouw ik die persoon?

Jongelui, jullie doen nog niet mee aan de avondmaalsviering. Daarom boeit de vraag je misschien niet zo: 'Wie wordt er wel en niet toegelaten aan het avondmaal?' Maar daaronder ligt de vraag, als ik het in jullie taal mag zeggen: 'Wie gaat er naar de hemel? En wie niet? Wie wordt er toegelaten tot God. En wie niet?' Het gaat dus ook over jou.

Vluchtelingen aan het avondmaal

- **verwondering**
- **verlangen**
- **verbondenheid**

Vluchtelingen aan het avondmaal. Verwondering.

Waarom willen mensen graag naar Europa? Omdat daar vrede heerst. Omdat er daar geen oorlog is. Omdat mensen daar rijk zijn en er veel welvaart is. Omdat je daar iets kunt opbouwen in je leven, zonder steeds angstig om je heen te kijken of omhoog te schieten zodra je een knal hoort. Stel dat je vluchteling zou zijn, hoe blij zou je dan zijn als je in Nederland arriveert, hartelijk welkom wordt geheten en te horen krijgt dat je hier mag blijven. Hoe diep zou je verwondering zijn, zeker als je weet wat het de Nederlanders kost en hoeveel mensen hier al wonen.

Ik zeg: 'stel dat je vluchteling zou zijn'. Ik ga nog een stap verder: je bent zo'n vluchteling. Ik ben zo'n vluchteling. Uit oorlog en dreiging gevlucht om in het land van de vrede een nieuw bestaan op te bouwen. Uit angst en onderdrukking ontsnapt om in een land van vrijheid adem te halen. Want dat is precies wat er gebeurt als mensen gehoor geven aan de uitnodiging van Jezus Christus. Jezus zegt: 'Kom bij mij, ik zal je rust geven. Jezus zegt: ik ben de weg, de waarheid en het leven. Jezus zegt: wie mij kent, die kent de Vader en is een kind van God. Wees welkom in mijn Koninkrijk. Het paradijs gaat voor je open.'

Welkom in het land van vrede en welvaart. Dat gaat niet over Nederland. Niet over Europa. Maar over het koninkrijk van God. Je bent een vluchteling die asiel vraagt bij Jezus Christus. Dat geldt voor mij ook. Ik zoek een plek waar ik leven kan, waar ik me veilig weet, waar ik me geliefd weet. De kerk van Jezus Christus is het grootste asielzoekerscentrum ter wereld. Daar ontvangen mensen hun vrijheid en vrede, daar vinden ze hun blijdschap en toekomst, daar krijgen ze hun verblijfvergunning voor het hemelrijk.

In het avondmaal wordt dat zichtbaar gemaakt. De catechismus vat dat trefzeker samen: 'Het avondmaal verzekert ons ervan dat wij volkomen vergeving van al onze zonden hebben en dat wij door de Heilige Geest bij Christus worden ingelijfd.' Vergeving van zonden, dat is je bevrijding van de dood. En ingelijfd bij Christus, dat is je eeuwig leven. De vergelijking met vluchtelingen die welkom zijn in een nieuw land van vrede, vreugde en vrijheid blaast voor mij het stof eraf. Hoe wij hier leven, dat is niet vanzelfsprekend. Diep verwonderd kun je zijn met wat je in Jezus Christus hebt ontvangen. Je bent welkom in het land van God, welkom in het huis van de Vader. Daar mag je wonen, beschermd en verzorgd. Daar mag je leven, geliefd en gewaardeerd. Ik besef nooit genoeg hoe bijzonder dat is. Een diepe verwondering past ons, als je er een klein beetje van beseft. Het avondmaal helpt daarbij.

Het is best lastig om te leven in een land van vrede, vreugde en vrijheid. Als je dat niet gewend bent heb je eigenlijk geen idee hoe dat moet. 's Nachts blijven de nachtmerries komen, overdag speelt de angst je parten. Je valt gemakkelijk terug in het oude leven, in de oude patronen. Durf je het nieuwe leven aan te pakken? Kun je je ontspannen in de liefde van God? Geniet je van het leven in je nieuwe vaderland? Je weet niet hoe dat

moet. Het wantrouwen blijft gemakkelijk bestaan: Klopt het wel? Welke prijs moet ik ervoor betalen? Zoveel goedheid, dat kan toch niet waar zijn? Zoveel vrijheid, dat kan toch niet goed gaan? Maar het klopt wel! Er wordt geen prijs van je gevraagd: die is al betaald! Zoveel goedheid, inderdaad, zonder bijbedoelingen, vol genade! Zoveel vrijheid, die in liefde en zorgzaamheid wordt ingevuld. Waar de komst van een AZC in ons land tot protesten en wantrouwen leidt, daar is bij Jezus Christus en zijn engelen alleen maar pure blijdschap. Voor ieder die naar hem vlucht: met open armen word je ontvangen. Je bent welkom in het land van vrede, vreugde en vrijheid. Je bent van Jezus Christus.

Avondmaal vieren. Dat is jezelf weer eraan herinneren dat je bij God hoort. Dat is je verbondenheid met Jezus Christus vieren en vernieuwen. Dat is opnieuw asiel ontvangen bij de Vader. Het avondmaal heet een *heilig* avondmaal. Het verbindt aan Jezus Christus. Het brengt de deelnemers thuis in het hemelrijk. En wat is het leven in de hemel aantrekkelijk! Hoe weinig je er ook een voorstelling van kunt maken. Er is geen plaats waar een mens zo tot rust komt en zo genieten kan van het leven, de natuur, de mensen om zich heen en de nabijheid van de Vader!

Je kunt niet anders dan in verwondering ontvangen wat de Heer geeft. Het avondmaal maakt dat zichtbaar. En jij laat zien dat je het ontvangen wilt. Is een avondmaalsdienst daarmee een speciale dienst? Met een extra heilig accent? Waar je voorzichtig mee moet zijn? En wat je vooral niet te vaak moet vieren, omdat het anders te gewoon wordt?

Welnee, het avondmaal verzekert je van wat je in Jezus Christus hebt. Zo blijft het besef levend dat je welkom bent bij de Vader. Dat je overgebracht bent naar het land van de vrede. Dat je verblijfsvergunning niet verlopen is. Dat de hemel echt een heerlijke plaats is, waar je wordt geliefd en waar je tot bloei komt. Daarom gaat een mens vluchten. Uit de dood naar het leven. Zo verdiept zich de verwondering. Het wordt een blijvende en een groeiende houding. Merkbaar naar alle andere momenten en plaatsen in je leven.

Je voelt wel aan dat zo'n leven ook weerstand oproept. Waar jij verwonderd bent over het leven in een land van vrede, daar wordt een ander jaloers. Waar jij blij bent met je vrijheid, daar probeert een ander je opnieuw tot slaaf te maken. Waar jij dankbaar bent voor nieuwe moed en toekomst, daar gaat een ander je onzeker maken. Waar jij je richt op de hemel, daar wordt de boze erg zenuwachtig. En je raakt de verwondering kwijt. Maar kijk steeds weer naar Jezus Christus! Concentreer je op zijn liefde en het heerlijke leven waartoe Hij je roept. Leef naar het hemelrijk toe! Gebruik daarvoor de avondmaalsviering, ook als je zelf niet aan de viering deelneemt. Verwonder je over vergeving en toekomst, over genade en trouw.

Vluchtelingen aan het avondmaal. Verlangen.

Wat is je vluchtverhaal? Na de eerste dagen om bij te komen, wordt je verhaal belangrijk. Wie ben je, waar kom je vandaan, waarom ben je gevlucht, welke route heb je genomen, wie heeft je geholpen? Kun je dat bewijzen? Heb je officiële papieren? Je vluchtverhaal vertel je tientallen keren. Het wordt gecheckt en dubbelgecheckt. Je moet jezelf niet tegenspreken. En een eerlijk verhaal vertellen. Je moet geen strafblad hebben, niet aan de oorlog meegedaan hebben enzovoort. Op basis van je vluchtverhaal word je toegelaten.

Wat is je vluchtverhaal als je asiel aanvraagt bij Jezus Christus? Welke criteria gelden er voor de toelating van de hemel? Wanneer word je toegelaten tot het avondmaal? Het bijzondere van het land van Christus, het vrederijk is, dat er geen voorwaarden gesteld worden. Je hoeft slechts je hand naar Christus uit te strekken. 'Heer, red mij!' Geloven, noemen we dat. Asiel aanvragen, zo zou je het ook kunnen noemen. Smeken om zijn bevrijding, om zijn bescherming en om zijn zorg.

Voor wie heeft de Heer het avondmaal bedoeld? Het antwoord van de catechismus is niet: voor iedereen die belijdenis heeft gedaan. Nee, de catechismus zegt: voor iedereen die vanwege zijn of haar zonden een afkeer van zichzelf heeft, toch vertrouwt dat hij of zij in Christus aanvaard is en die ernaar verlangt om steeds meer en steeds dieper aan Christus verbonden te worden. Daarmee geeft de catechismus een prachtige inhoudelijke omschrijving van geloven.

Even tussen haakjes: de uitdrukking 'een afkeer hebben van zichzelf' kan gemakkelijk verkeerd worden opgevat en leiden tot een eenzijdig negatief zelfbeeld. Alsof je jezelf zou moeten haten en nooit iets goeds kan doen. Zo heeft deze uitdrukking hier en daar wel schade aangericht. Een gezond christelijk zelfbeeld lijkt op dat van Paulus, die zegt: 'Ik baal ervan dat ik nog zoveel zonden doe. Ik merk dat er in mijzelf een neiging zit om zonder God te leven. Daarmee manouvreer ik mijzelf op de weg naar de dood. Des te meer ben ik dankbaar voor Jezus Christus. Ik verlang naar de vergeving door zijn bloed en de vernieuwing door zijn Geest.'

Verlang jij echt naar Jezus Christus? Naar zijn genade en naar zijn liefde? Naar zijn kracht en naar zijn troost? Dat is de enige voorwaarde die wordt gesteld bij de toegang tot het avondmaal. De enige manier om te leven in de nabijheid van God. Het is de centrale vraag die een avondmaalsganger zichzelf moet stellen. Het is de centrale vraag als de hemel dichtbij komt. Als je de Heer ontmoet, zelfs als het in een kerkdienst of een gebed is: Hoe sta ik tegenover Jezus Christus? Ken ik mezelf als iemand die geestelijk dood is? Vertrouw ik erop dat Hij zijn leven met mij deelt? Wil ik Hem volgen en dienen in mijn leven?

Wanneer verlang je naar asiel? Als je de ellende van de oorlog kent. Als je vastloopt in de gebrokenheid, je eigen schuld erkent en je onmacht beseft. Als je onder ogen ziet dat de ellende voortkomt uit je eigen hart. Sta erbij stil hoe beroerd het perspectief is voor iedereen die niet leeft in het land van vrede, vreugde en vrijheid. Vroeg of laat word je ingehaald door onrecht, bitterheid, slavernij of de dood. Buiten Jezus Christus heb je geen leven. En je bent daar zelf schuldig aan.

Echt verlangen naar Jezus Christus. Dat is alles om toegelaten te worden aan het avondmaal. Om in te gaan in het Koninkrijk. Om in de hemel te komen. Dat is alles. Alles: niets van jouzelf kun je daar buiten houden. Het raakt je gevoel, je verstand, je hart en je krachten. Maar het is ook het enige. Dat maakt het avondmaal tot zo'n unieke bijeenkomst. Mensen met allerlei achtergronden eten van hetzelfde brood en drinken van dezelfde wijn. Wat voor inkomen, leeftijd, strafblad of stoornis iemand ook heeft. Van welke familie, welk land of volk iemand ook afkomstig is. Nergens in de wereld vind je zo'n gevarieerde gemeenschap. Als mensen elkaar aan die tafel tenminste willen accepteren. Omdat ook die ander echt verlangt naar Jezus Christus.

En dan kom ik toch op een politiek puntje: Als dit alles is: echt verlangen naar Jezus Christus. Dan kan het toch niet zo zijn, dat andere zaken zwaarder wegen. Zelfs als onze welvaart of onze cultuur eraan zou gaan omdat we de mensenstromen niet kunnen verwerken of de technische krachten niet meer kunnen beheersen. Het kennen van Christus en het leven als christen gaan daarboven. Kwaad wordt niet overwonnen door grenzen te stellen, maar door liefde te bewijzen. Bekering ontstaat niet door claims of door angst op te roepen, maar door de roepstem van Gods genade. Laat je uitnodigen door de Heer, Laat je bevrijden uit de macht van de boze. En leer Hem vertrouwen. Verlangen naar Jezus Christus. Met alles wat je hebt en wat je bent.

Vluchtelingen aan het avondmaal. Verbondenheid.

Tja, maar je kunt toch niet zomaar iedereen toelaten? Sommige mensen wil je toch niet in je land hebben? Oplichters, verkrachters, ISIS-infiltranten, haatzaaiers? Je hebt gelijk. Zulke mensen passen niet in onze samenleving. Ze horen er niet in. En als ze er wel in komen, worden ze opgepakt en zullen ze gestraft worden en hun vrijheid kwijtraken. Zoals dat voor alle Nederlanders geldt. Ze laten niet zien dat verlangen naar vrede hen echt drijft. Ze tonen geen dankbaarheid en zoeken geen verbondenheid.

Wij komen als vluchtelingen aan het avondmaal. Wij kloppen als vluchtelingen aan bij Jezus Christus, onze Heer. Wij smeken als vluchtelingen om een plek in het vrederijk. Maar als je ondertussen de gastvrijheid schendt, mensen kapot maakt en groepen tegen elkaar opzet, dan is er voor jou geen plek. Als je op het ene moment naar de Heer verlangt en op een ander moment afgoden dient, dan ben je niet zonder bekering welkom. Niet aan de tafel van Christus, niet in de gemeente van Christus, niet in het rijk van Christus.

Ik moet hier voorzichtig zijn. Want ook ik schiet tekort, doe mensen tekort, en geef bewust of onbewust mijn eigen belangen voorrang. Wie ben ik dat ik een ander zou oordelen? Tegelijk geldt dat het avondmaal niet alleen een persoonlijke zaak is, maar ook een verantwoordelijkheid van de gemeenschap. Wie de verbondenheid niet zoeken, wie het verbond breken van God en mensen, die staan buiten het vrederijk. Ze staan met de rug naar Christus toe. Daarom is er voor hen geen plaats aan de tafel van de Heer. Ze aanvaarden de vrijheid van Christus niet. Zij lopen de hemel mis, als ze zich niet bekeren.

Let erop, dat de catechismus hier niet spreekt over de taak van de kerkenraad, maar over de roeping van de kerk. Wij zijn gezamenlijk verantwoordelijk om mensen die zich als goddelozen en ongelovigen laten kennen, niet toe te laten tot de viering van het avondmaal. Omdat het deelnemen daaraan niet past bij hun leven. We hebben daar in de kerk afspraken over gemaakt, hoe we dat doen. Ik hoop in de volgende leerdiensten stil te staan bij de kerkelijke tucht aan de hand van zondag 31 van de catechismus. Maar duidelijk is, dat van vluchtelingen echte dankbaarheid en verbondenheid wordt verwacht. Als een christelijk leven ontbreekt, als het eigenbelang domineert, als er geen liefde en respect is voor mensen, dan komt er een groot vraagteken achter het verlangen naar Jezus Christus.

Ik zet dat op de noemer van de verbondenheid. Een vluchteling die zich meldt bij Jezus Christus kan de echtheid van zijn verlangen laten zien door zich te verbinden aan de

Heer. Laat zien dat je Hem wilt dienen en dat je je eigen neigingen en ideeën ondergeschikt maakt aan zijn Geest. En je kunt de echtheid van je verlangen laten zien door liefdevol om te gaan met je naaste: niet doden, niet ontrouw zijn, niet bedriegen, niet misbruiken. Wie zich daaraan toch schuldig maakt en zich daarvan niet bekeert, die hoort in het hemelrijk niet thuis. En wordt daarom niet toegelaten aan de tafel van Christus.

Maar ieder die echt verlangt naar Jezus Christus, naar God toevlucht en bij hem een schuilplaats zoekt, die krijgt een permanente woning in het huis van de Vader. En je zult zien, dat zijn of haar leven verandert. Hier al. Dankbaarheid en verbondenheid zullen groeien. En merkbaar worden in liefde, gastvrijheid en dienstbaarheid. Naar God en mensen, in het bijzonder naar de mensen die vastlopen in deze wereld. Mensen met moeiten in hun leven. Vanuit de avondmaalstafel groeit de belangstelling en de zorg voor elkaar. En het land van vrede, vrijheid en vreugde komt dichterbij.

Amen